

**PHARE ESS 2002 PROJEKTO „BRIDVAIŠIO EŽERO AREALO TURIZMO
PLĖTROS GALIMYBIŲ STUDIJA IR TECHNINĖS DOKUMENTACIJOS
PARENGIMAS“**
„GALIMYBIŲ STUDIJOS SUDĖTINIŲ DALIŲ PRISTATYMAS TURIZMO APLINKOS
ANALIZĖS KONTEKSTE“

PROJEKTO BAIGIAMOJI KONFERENCIJA

2005 m. rugsėjo 22 d.

Poilsia vietės „Sedula“ konferencijų salė, Skogalio kaimas, Tytuvėnai, Kelmės rajonas

Turizmui būdinga tam tikra specifika, kuri skiria jį ne tik nuo prekybos, bet ir paslaugas teikiančių organizacijų. Turizmo paslaugos yra kompleksinės: jas kuria viešbučiai, kelionių agentūros, transporto, komunalinės, maitinimo įmonės bei pramogų organizatoriai. Šiam verslui būdingi šie bruožai: sezoniškumas, cikliškumas, naudojimas paslaugomis priklauso ne tik nuo pajamų lygio ir kainų, bet ir nuo politinių bei socialinių sąlygų. Turizmo marketingo planavimas- tai orientacija į ateitį. Planas padeda numatyti ateitį ir priimti optimalius sprendimus, nes jį rengiant apgalvojamos visos alternatyvos, su kuriomis gali tekti susidurti kuriant naujas ir plėtojant esamas turizmo paslaugas ir produktus, remiantis gamtiniais, kultūriniais, istoriniais ir socialiniais rajono ištekliais.

Modeliuojant Bridvaišio ežero turizmo plėtros galimybių studiją, naudojami pagrindiniai strategijos komponentai:

- Nacionalinio ir vietinio turizmo kryptių analizė,
- Kelmės rajono gamtinių, kultūrinių, istorinių ir socialinių išteklių apžvalga;
- Esamų turistinių paslaugų ir produktų gili analizė,
- Naujų turistinių paslaugų ir produktų modeliavimas,
- Marketingo suvaržymų ištyrimas,
- S.W.O.T. Analizė

Turizmo marketingo kompleksas veikia tam tikroje aplinkoje, kad veiksmai būtų efektyvūs, būtina atsižvelgti į joje veikiančius veiksnius, įtakančius galimas turizmo plėtros kryptis ir ribas. Todėl labai svarbu yra išsiaiškinti aplinkoje pasireiškiančias tendencijas, jas įvertinti ir priderinti šiuos marketingo elementus:

- Kelių infrastruktūra: esamų kelių inventorizavimas, naujų kelių poreikio įvertinimas.

- Turistinių objektų (gamtinių, kultūrinių, istorinių) infrastruktūra: esamų objektų inventorizavimas, jų pritaikymas turizmo poreikiams (konservavimas, restauravimas), pasiekiamumo įvertinimas.
- Turistinių paslaugų indentifikavimas: esamų paslaugų auditas, poreikio įvertinimas, naujų paslaugų plėtra.
- Rinkodaros priemonės turizmo srityje: esamų priemonių įvertinimas ir rūšiavimas, naujų priemonių numatymas.
- Žmogiškieji ištekliai turizmo srityje: esamų žmogiškųjų išteklių turizmo srityje kompetencijos įvertinimas ir mokymo poreikių auditas bei apmokymo plano sudarymas.

Nuoseklus komponentų įvykdymas ir aplinkos veiksnių įvertinimas leis suformuluoti konkrečius Kelmės rajono Bridvaišio ežero arealo rekreacinio ūkio turizmo plėtros projektinius pasiūlymus, kuriuos būtų galima įgyvendinti panaudojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų siūlomą paramą.

Nacionalinio ir vietinio turizmo krypčių analizė.

Pateikiama glausta svarbiausių įstatymų bei normatyvinių aktų, reglamentuojančių turizmo veiklą, apžvalga. Parodoma šių įstatymų sąsaja su šio projekto įgyvendinimo pasekmėmis. Lietuvos darnaus vystymosi strategijos SSGG (stiprybės, silpnybės, grėsmės, galimybės) analizėje minima, kad nepakankamai plėtojama biotransporto (dviračių, riedučių) infrastruktūra, pasenusi kultūros palaikymo, skleidimo, propagavimo infrastruktūra, kuri neužtikrina darnios kultūros savitumo apsaugos; dėl žemo informacijos, turizmo vadybos lygio lėtai plėtojamas atvykstamasis turizmas.

Todėl, rengiantis įsisavinti ES struktūrinius fondus Kelmės rajono savivaldybė bei kitos įmonės (organizacijos) turėtų atsižvelgti į Lietuvos darnaus vystymosi strategiją, kuri yra viena iš daugelio dokumentų, kuriais remiantis bus skirstoma ES struktūrinių fondų parama. Siekiant tausoti aplinką, rajonas turėtų numatyti tokias priemones kaip dviračių, pėsčiųjų bei riedučių takų (aikštelių) įrengimą, gamtos, kultūros, istorijos paveldo objektų sutvarkymą, eko-turizmo propagavimo rajone ir kt.

Šiaulių apskrities turizmo plėtros strateginis prioritetasis – pagerinti aplinkos ir kultūros paveldo apsaugą bei panaudoti turizmo plėtrą šalies ir apskrities įvaizdžio propagavimui. Šiaulių apskrities plėtros plane teigiama, kad turizmo sektorius Šiaulių apskrityje nėra pakankamai išplėtotas.

Kelmės rajono (Bridvaišio ežero arealo kontekstas) turizmo bei rekreacinių išteklių- gamtinių, kultūrinių, istorinių – apžvalga

Atrenkami Kelmės rajono turizmo objektai: etnografijos ir istorijos, gamtos, architektūros ir meno paminklai. Rekreacijos ir turizmo išteklių vertinimui naudojamas kvalimetrinis vertinimas, t.y. kokybės vertinimas (Kavaliauskas P., Kraštotvarkos metodologiniai pagrindai, 1992 m.). Esama rekreacijos ir turizmo išteklių situacija vertinama išskiriant pagrindines kryptis: transporto infrastruktūra, turizmo ištekliai, apgyvendinimo paslaugų infrastruktūra, maitinimo paslaugų infrastruktūra, turizmo trasų infrastruktūra, kultūros įstaigų infrastruktūra.

Šios projekto dalies užduotis ištirti ir įvertinti, kiek visų minėtų paminklų (kaip ir etnografijos, taip ir istorijos, gamtos ir architektūros) atžvilgiu vienokiu ar kitokiu aspektu reikalingos papildomos investicijos šių objektų renovacijai ir plėtrai bei efektyvesniam jų pritaikymui rekreacijai.

Kelmės rajono (Bridvaišio ežero arealo kontekstas) turizmo paslaugų - apgyvendinimo, maitinimo, transporto, pramogų – apžvalga

Kelmės rajono turistinių paslaugų sektoriuje itin svarbu nustatyti rajono paslaugų konkurencingumo lygį, kurį sudaro užimtumo ir paslaugų kokybės kriterijai.

Apgyvendinimo įmonių paslaugų auditas:

- pasiūlos ir užimtumo santykis,
- pasiekiamumas,
- kokybė ir svetingumas,
- papildomų paslaugų pasiūla

Šiame kontekste būtina išskirti Bridvaišio ežero arealo apgyvendinimo įstaigas: stambiausios iš jų yra poilsiavietė „Sedula“, motelis „Samana“ ir svečių namai.

Maitinimo įmonių paslaugų auditas:

- pasiūlos ir paklausos santykis,
- pasiekiamumas,
- kokybė ir svetingumas,
- papildomų paslaugų pasiūla

Maitinimo įstaigų pasiekiamumas yra vertinamas laiko atžvilgiu- einant nuo miesto centro pėsčiomis, taip ir atstumo pagal nuotolį nuo miesto centro požiūriu. Prie kokybės ir svetingumo vertinimo svarbus yra estetinis kriterijus (architektūrinis statinių patrauklumas, eksterjeras ir interjero suderinamumas). Įvertinus maitinimo įmonių Bridvaišio ežero areale konkurencingumo lygį, numatomos investicijos šių įmonių renovacijai bei plėtrai.

Kultūros įstaigų infrastruktūros vertinimas:

- kultūros pastatų būklė,

- kultūros paslaugų pasiūlos ir paklausos santykis,
- įvertinus kultūros įstaigų būklę, numatomos reikalingos papildomos investicijos šių įstaigų pastatų renovacijai bei plėtrai ir jų efektyvesniam pritaikymui kultūros bei meno tikslams,
- Kultūros sektoriaus psichologinis vertinimas

Kultūros įstaigų pastatų būklė ir renginiai yra vieni iš svarbiausių psichologinių faktorių skatinančių laisvalaikiui pasirinkti kultūros renginius ir pramogas, tad svarbu yra nustatyti kuriuos kultūros paveldo objektus tikslinga konservuoti, o kuriuos restauruoti ir pritaikyti turizmo poreikiams. Išanalizavus situaciją, parengiama kultūros objektų pritaikymo programa kultūrinio turizmo plėtrai Kelmės rajone.

Kelmės rajono (Bridvaišio ežero arealo kontekstas) naujų turizmo paslaugų ir produktų modeliavimas

Atlikus Kelmės rajono (Bridvaišio ežero arealo kontekstas) turizmo ir rekreacinių išteklių apžvalgą, įvertinamas konkurencinis pranašumas, įgalinantis pritraukti turistų srautus bei padidinti ekonominę turizmo naudą rajone. Gamtinių ir kultūrinių turizmo išteklių gausa leidžia kurti ir plėtoti aktyvaus poilsio, kultūrinio turizmo, etinio, kaimo turizmo paslaugų pasiūlą. Darbo eigoje įvertinama kiek kultūrinių, istorinių objektų ir gyvenviečių iki šiol dar nepritaikyti turistų lankymui, nepakankamai išvystyta turizmo verslo infrastruktūra (maitinimo paslaugos, apgyvendinimo paslaugos) ir fizinė infrastruktūra (turistinių objektų pasiekiamumas: kelių tinklas, dviračių takai, informacinės nuorodos ir kelio ženklai).

- rajono kelių rekonstrukcija ir statyba;
- kelių ženklinimo sistemos sutvarkymas;
- privažiuojamųjų automobilių kelių prie turizmo objektų rekonstrukcija ir statyba.
- etnografijos, istorijos paminklų pastatų rekonstrukcija;
- architektūros paminklų rekonstrukcija;
- paveldo objektų atstatymas, restauravimas ir pritaikymas rekreacijai;
- ekspozicijų ir kitos panašaus pobūdžio infrastruktūros vystymas;
- paplūdimių, stovyklaviečių, kempingų ir poilsio aikštelių įrengimas;
- turizmo informacijos ženklų ir stendų įrengimas.
- naujų apgyvendinimo (ypač viešbučių) konferencijų ir pramogų objektų statyba ir įrengimas, esamų pastatų, privačių paveldo objektų rekonstrukcija ir pritaikymas turizmui naujų pramogų/maitinimo objektų statyba ir įrengimas rajone, esamų pastatų rekonstrukcija

ir pritaikymas aktyvaus poilsio ir sporto infrastruktūros įrengimas ir modernizavimas (prieplaukos, vandens, pėsčiųjų, dviračių ir kitos trasos) kultūros įstaigų pastatų rekonstrukcija ir plėtra efektyviau pritaikant rekreaciniams poreikiams.

- pramogų paslaugų kūrimas bei plėtra, vieningos informacinės ženklų sistemos sukūrimas, gamtos ir kultūros paveldo objektų eksponavimas, ekspozicijų, stendų įrengimas;
- informacinių centrų įrengimas;
- turizmo informacijos sistemos duomenų bazių ir techninių galimybių plėtojimas;
- turizmo rinkodaros priemonių vykdymas (turistiniai leidiniai, videoinformacija, parodų organizavimas, verslo misijos, reklaminės kompanijos ir pan.)

Kelmės rajono (Bridvaišio ežero arealo kontekstas) marketingo suvaržymų ištyrimas pagal SSGG (S.W.O.T) analizę ir projektiniai pasiūlymai Kelmės rajono rekreacijos ir turizmo išteklių vystymui panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas

SSGG (SWOT) analizėje nagrinėjant stiprybes ir silpnybes, atsižvelgiama į tai, kad įvardijamos stiprybės turi būti vidinės, esamos ir statiškos (2002 m. birželio 6 d. nutarimas nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, Valstybės žinios, 2002 nr. 57-2312). Galimybės nurodo ateities tendenciją ir yra išorinės rajono ar nagrinėjamo sektoriaus atžvilgiu. Grėsmės nagrinėjamos kaip ir galimybės. SSGG pagrindu yra nagrinėjami šie ryšiai:

- kaip naudoti stiprybes galimybėms įgyvendinti;
- kaip ištaisyti silpnybes pasinaudojant galimybėmis;
- kaip panaudoti stiprybes grėsmėms sumažinti;
- kokias silpnybes reiktų pašalinti: kad sumažėtų grėsmės.

Atlikus Kelmės rajono rekreacinio ūkio esamos situacijos analizę, rajono rekreacinio ūkio SWOT (SSGG), teisinės aplinkos, susijusios su turizmu ir rekreacija bei ES struktūrinių fondų panaudojimu rekreacinio ūkio plėtrai analizę. Galima bus konstatuoti, turizmo sektoriaus išsivystymą, esamų turizmo ir rekreacinių objektų būklę, informacijos sklaidos efektyvumą apie turizmo rajone išteklius ir kt. Tada pasinaudojant siūloma ES struktūrinių fondų finansine parama bei novatoriškai pritraukiant LR teisės aktų bazę, galima bus renovuoti daugumą rajono rekreacijos ir turizmo objektų bei inicijuoti rekreacijos ir turizmo išteklių infrastruktūros rajone

plėtra.

Pritaikyti kultūros paveldo objektus ir gamtos vertybes kultūrinio turizmo plėtrai Kelmės rajone (Bridvaišio ežero arealo kontekste).

Parengė: Danutė Mažeikaitė, Lietuvos turizmo asociacijos vykdančioji direktorė